

Açıklama:

Adından da anlaşılacağı gibi bir konu hakkında bilgi veren yazılardır. Bilgilendirmeler nesnel olabileceği gibi öznel de verilebilir.

Tartışma:

Yazar- anlatıcı- kendisiyle, başkasıyla konuşuyor gibidir. Soru sorar, cevap verebilir. Cümlelerinde sert kelimeler kullanabilir.

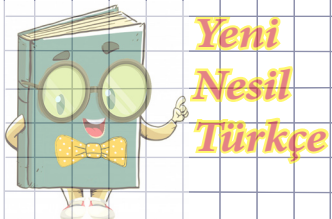
Bir ressam gördüklerini çizerek resmeder, bir yazar da gördüklerini sözleriyle gözümüzde canlandırmaya çalışır. İşte bu canlandırma işi **betimledir**.

www.yeninesilturkce.com

Bir ressam gördüklerini çizerek resmeder, bir yazar da gördüklerini sözleriyle gözümüzde canlandırmaya çalışır. İşte bu canlandırma işi **betimledir**.

Öyküleme:

Olay kaynaklı bir anlatım tekniğidir. Anlatıcı gördüklerini olay örgüsü şeklinde anlatır. Öyküleme ile betimleme birlikte kullanılır. Olay ağırlıklı

ANLATIM BİÇİMLERİ- DÜŞÜNCEYİ GELİŞTİRME YOLLARI

Aşağıdaki paragraflarda kullanılan anlatım biçimini yazınız.

“Yolculuk üç saat sürdü. Köye varabildik. Çocukluğumun geçtiği eve doğru yürümeye başladık. Kavak ağaçlarının boyları neredeyse üç katına çıkmıştı. Başka ağaçlar da yeşermiş, meyve vermeye başlamıştı. Nehrin şırlıtısı uzaklarda duyulmaya devam ediyordu.”

Anlatım Biçimi:

“Öyle bir dönemde yaşıyoruz ki her davranışımızda çocukların psikolojilerini düşünmemiz gerekiyor. Eskiden bizim psikolojimiz zaten yoktu! “Yavrum, git ödevini yap.” Deyince baskılı, “Baskı çalışıyor, sen neden çalışmıyorsun?” kıyaslamacı, “Biz sizin için çalışıyoruz.” Duygu sömürücü oluyorduk. Çocukları eğitmek için artık bizim eğitilmemiz gerekiyor.”

Anlatım Biçimi:

“Taşındığımız ev üç katlı bir binanın giriş katıydı. Binanın on beş yıllık bir tarihi vardı. Odalar kullanışlı olmasına rağmen küçüktü. Geniş olmayan bir bahçesi de vardı.”

Anlatım Biçimi:

“Kalem, tarihin en önemli icatlarından. İlk insanlar duygularını mağaralara taşlar kullanarak çizip anlatmıştır. İnsanlık geliştikçe kullandığı aletler de gelişmiştir. Mürekkebin tesadüfen bulunmasıyla kalemlerin yapısı değişti. Yazılar da daha farklı zeminlere yazılmaya başlandı.”

Anlatım Biçimi:

“Uzun bir bekleyişten sonra doktor, ameliyathaneden çıktı. Hepimiz endişe ve merakla yanına koşar adım gittik. Yüzündeki ifadeden durumların iyi olmadığını anladık. Pek bir şey demedi. Ameliyatın başarılı geçtiğini fakat durumun her an değişebileceğini söyledi.”

Anlatım Biçimi:

“Herkes bilgili olduğunu sanıyor. Kime ne sorsak hemen çokbilmiş bir şekilde cevaplar veriyor, aklınca bizi bilgilendirmeye çalışıyor. Oysa hiçbir şey bildiği yok. Neymiş efendim kendisini geliştirmiş. Yok öyle bir dünya. Her şeyi bildiğini söyleyen kişi cahil kişidir. Bunu bilmediğinden dolayı cahilliğini de katlamış olur.”

Anlatım Biçimi:

“Durgundu, sararmış yüzü bir haller olduğunu gösteriyordu. Elleri titriyor, gözleri uzun süre bir yerlere dalıyordu. Oturduğu sedirden kalkacak dermanı yoktu. Eskmiş, yorulmuş bastonunu kendine doğru çekti.”

Anlatım Biçimi:

Tanımlama:

Anlatılmak istenen varlığın veya durumun “ne” olduğunu ifade eden sözlerdir. Bir şeyin tanımını ortaya koyar.

Örneklendirme:

Sözü edilen, anlatılmak istenen durumun veya düşüncenin daha anlaşılır olması için örnekler verilir.

Tanık Gösterme:

Anlatıcı düşüncelerini okuyucuya inandırıcı kılmak için tanınmış kişilerin sözlerini kullanır. Bu yönteme tanık gösterme denir. Kişilerin sözleri kullanılmak zorundadır.

www.yeninesilturkce.com

Karşılaştırma:

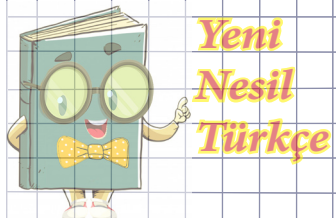
Birden fazla varlık ya da kavramın aralarındaki benzerlikleri ya da farklılıkları ortaya koymak için kullanılan anlatım tekniğidir.

Sayısal Verilerden

Faydalanma: Bir kavramı veya durumu inandırıcı kılmak için rakamsal değerler verilir.

Benzetme:

Bir kavramı ya da varlığı başka kavram ya da varlığa ait özelliklere anlatmadır. Düşünce yazılarında da olay yazılarında da benzetmeler kullanılabilir.

ANLATIM BİÇİMLERİ- DÜŞÜNCEYİ GELİŞTİRME YOLLARI

Aşağıdaki paragraflarda kullanılan düşünceyi geliştirme yollarını yazınız.

“Deneme yazarı bir söz işçisidir. Aynı kuyumcu gibidir. Sözleri sarraf edasıyla işler ve okuyucuyla buluşturur. Okuyucuyu eseri alır, inceler, okur ve eserle ilgili notlar tutar. Zaman geçse de hatıralarda gizlenen mücevherler gibi notlarını tekrar okur.

Düşünceyi Geliştirme Yolu:

Bir milletin gelişmişlik seviyesi onların kazancıyla doğrudan orantılı olmayabilir. Petrol kaynaklarına sahip olan ülkelerin belirli bir gelirleri vardır. Oysa o gelirlerin eğitimle bütünleşmesi sağlanmazsa tükenmesi an meselesi olur. Lord Byron’un “Ekmekten sonra eğitim bir milletin en büyük ihtiyacıdır.” Sözü de eğitimin önemini anlatmıştır.

Düşünceyi Geliştirme Yolu:

“Toplam nüfus sadece 7 milyon olan Azerbaycan’da kitaplar ortalama 100.000 tirajla basılırken, Türkiye’de bu rakam 2000 - 3000 Ortalama ABD’de doları, Türkiye’de ise bu rakam 10 ABD doları altındadır. Türkiye’de onun 100 kişiden sadece 4,5 kişi kitap okuyor.”

Düşünceyi Geliştirme Yolu:

Söz, yazarın kelimeleri işlemeyle ortaya çıkmıştır. Yazar, duygu ve düşüncelerini bize sözlerle anlatır.” Yazar bu sözleri işleyerek okuyucuya ulaştırır. Okuyucu söz işçiliğini beğenirse eserin kalitesi de artmış olur.

Düşünceyi Geliştirme Yolu:

“Bir roman yazılırken toplumdan kopuk olmaması gerekir. Eserlerin kaynağı yaşadığı toplumdur. Yaşadığı yerleri eserlerinde anlatan yazarlar çok daha başarılı olmuştur. Yaşar Kemal’in eserlerinde bu durumu çokça görürsünüz.”

Düşünceyi Geliştirme Yolu:

“Romanlarındaki konular daha ayrıntılı olması gerekirken, hikayelerinde bu konu genişliği daha hakimdir.” Kahramanlarının zenginliğini bazen diğer türlerin içiyle uyumadığını görüyoruz. hikayelerinde kullanılan kahraman sayısı bazen romanlarından daha fazla olabilir.

Düşünceyi Geliştirme Yolu:

Uyarı: Tanımlama, karşılaştırma, tanık gösterme, örneklendirme, sayısal verilerden faydalanma düşünce yazıları içinde kullanılır. (Açıklama-Tartışma) Benzetme ise bütün anlatım biçimleri içerisinde kullanılabilir.

Aşağıdaki paragraflarda kullanılan anlatım biçimini yazınız.

“Yolculuk üç saat sürdü. Köye varabildik. Çocukluğumun geçtiği eve doğru yürümeye başladık. Kavak ağaçlarının boyları neredeyse üç katına çıkmıştı. Başka ağaçlar da yeşermiş, meyve vermeye başlamıştı. Nehrin şırlıtısı uzaklarda duyulmaya devam ediyordu.”

Anlatım Biçimi: Öyküleme

“Öyle bir dönemde yaşıyoruz ki her davranışımızda çocukların psikolojilerini düşünmemiz gerekiyormuş. Eskiden bizim psikolojimiz zaten yoktu! “Yavrum, git ödevini yap.” Deyince baskılı, “Başkası çalışıyor, sen neden çalışmıyorsun?” kıyaslamacı, “Biz sizin için çalışıyoruz.” Duygu sömürücü oluyormuşuz. Çocukları eğitmek için artık bizim eğitilmemiz gerekiyor.”

Anlatım Biçimi: Tartışma

“Taşındığımız ev üç katlı bir binanın giriş katıydı. Binanın on beş yıllık bir tarihi vardı. Odalar kullanışlı olmasına rağmen küçüktü. Geniş olmayan bir bahçesi de vardı.”

Anlatım Biçimi: Betimleme

“Kalem, tarihin en önemli icatlarından. İlk insanlar duygularını mağaralara taşlar kullanarak çizip anlatmıştır. İnsanlık geliştikçe kullandığı aletler de gelişmiştir. Mürekkebin tesadüfen bulunmasıyla kalemlerin yapısı değişti. Yazılar da daha farklı zemine yazılmaya başlandı.”

Anlatım Biçimi: Açıklama

“Uzun bir bekleyişten sonra doktor, ameliyathaneden çıktı. Hepimiz endişe ve merakla yanına koşar adım gittik. Yüzündeki ifadeden durumların iyi olmadığını anladık. Pek bir şey demedi. Ameliyatın başarılı geçtiğini fakat durumun her an değişebileceğini söyledi.”

Anlatım Biçimi: Öyküleme

“Herkes bilgili olduğunu sanıyor. Kime ne sorsak hemen çokbilmiş bir şekilde cevaplar veriyor, aklınca bizi bilgilendirmeye çalışıyor. Oysa hiçbir şey bildiği yok. Neymiş efendim kendisini geliştirmiş. Yok öyle bir dünya. Her şeyi bildiğini söyleyen kişi cahil kişidir. Bunu bilmediğinden dolayı cahilliğini de katlamış olur.”

Anlatım Biçimi: Tartışma

“Durgundu, sararmış yüzü bir haller olduğunu gösteriyordu. Elleri titriyor, gözleri uzun süre bir yerlere dalyordu. Oturduğu sedirden kalkacak dermanı yoktu. Eskmiş, yorulmuş bastonunu kendine doğru çekti.”

Anlatım Biçimi: Betimleme

Aşağıdaki paragraflarda kullanılan düşünceyi geliştirme yollarını yazınız.

“Deneme yazarı bir söz işçisidir. Aynı kuyumcu gibidir. Sözleri sarraf edasıyla işler ve okuyucuyla buluşturur. Okuyucuyu eseri alır, inceler, okur ve eserle ilgili notlar tutar. Zaman geçse de hatıralarda glizlenen mücevherler gibi notlarını tekrar okur.”

Düşünceyi Geliştirme Yolu: Benzetme

Bir milletin gelişmişlik seviyesi onların kazancıyla doğrudan orantılı olmayabilir. Petrol kaynaklarına sahip olan ülkelerin belirli bir gelirleri vardır. Oysa o gelirlerin eğitimle bütünleşmesi sağlanmazsa tükenmesi an meselesi olur. Lord Byron’un “Ekmekten sonra eğitim bir milletin en büyük ihtiyacıdır.” Sözü de eğitimin önemini anlatmıştır.

Düşünceyi Geliştirme Yolu: Tanık Gösterme

“Toplam nüfus sadece 7 milyon olan Azerbaycan’da kitaplar ortalama 100.000 tirajla basılırken, Türkiye’de bu rakam 2000 - 3000 Ortalama ABD’de doları, Türkiye’de ise bu rakam 10 ABD doları altındadır. Türkiye’de onun 100 kişiden sadece 4,5 kişi kitap okuyor.”

Düşünceyi Geliştirme Yolu: Sayısal Verilerden Faydalanma

Söz, yazarın kelimeleri işlemeyle ortaya çıkmıştır. Yazar, duygu ve düşüncelerini bize sözlerle anlatır.” Yazar bu sözleri işleyerek okuyucuya ulaştırır. Okuyucu söz işçiliğini beğenirse eserin kalitesi de artmış olur.

Düşünceyi Geliştirme Yolu: Tanımlama

“Bir roman yazılırken toplumdan kopuk olmaması gerekir. Eserlerin kaynağı yaşadığı toplumdur. Yaşadığı yerleri eserlerinde anlatan yazarlar çok daha başarılı olmuştur. Yaşar Kemal’in eserlerinde bu durumu çokça görürsünüz.”

Düşünceyi Geliştirme Yolu: Örnekleme

“Romanlarındaki konular daha ayrıntılı olması gerekirken, hikayelerinde bu konu genişliği daha hakimdir.” Kahramanlarının zenginliğini bazen diğer türlerin içeğiyle uyuşmadığını görüyoruz. hikayelerinde kullanılan kahraman sayısı bazen romanlarından daha fazla olabiliyor.

Düşünceyi Geliştirme Yolu: Karşılaştırma